

Enrique de Hériz

FOTO: DE GEUS

Tussen fantasie en herinnering

“ Je identiteit is het resultaat is van de verhalen die je meekrijgt in je jeugd. Je familie vormt de basis van wie je bent. Mijn roman *Familieleugens* gaat over hoe verschillende mensen van dezelfde feiten een heel ander verhaal maken. Het idee voor dit boek kreeg ik toen ik een berichtje in de krant las over een vrouw die vocht om te bewijzen dat ze nog leefde. Haar naam stond op de passagierslijst van een veerboot die was gezonken, haar zoon had haar lichaam geïdentificeerd en daarmee was ze dood verklaard. Na een paar maanden dook ze op en beweerde dat ze nooit aan boord van dat schip was geweest.

Dat bericht prikkelde mijn verbeelding. Toen ik begon te schrijven merkte ik dat ik vooral geïnteresseerd was in de verhouding tussen de moeder en haar kinderen. In *Familieleugens* heb ik daar het verhaal van Isabella van gemaakt, die op

ONS GEHEUGEN IS NIET TE VERTROUWEN, MAAR DAT DOEN WE WEL

reis gaat naar de jungle van Guatemala. Door een misverstand wordt het lichaam van een verongelukte vrouw voor dat van haar aangezien en haar kinderen krijgen het bericht dat ze is overleden.

Ze identificeren haar lichaam en keren daarna terug om hun verdriet te verwerken. In Spanje begint haar dochter Serena met het schrijven van haar versie van het familieverhaal, terwijl Isabella in Guatemala hetzelfde doet nadat ze ontdekt heeft dat ze feitelijk dood is.

Centraal in hun familie verhalen staat de legende van Simón, de opa. Hij zou na een schipbreuk drie dagen op de oceaan hebben rondgedobberd voordat hij werd opgepikt. Simón wordt een held en er worden de meest fantastische verhalen over hem verteld, die iedereen in de familie uit zijn hoofd kent. Op zoek naar zo'n legende stuitte ik tijdens het schrijven op het verhaal van een visser die tijdens een hevige storm van 11 januari 1922 overboord sloeg en na drie dagen ronddobberen weer werd opgepikt. Door die exacte tijdsaanduiding kon ik verder zoeken en ik ervoer hetzelfde als Serena toen ze het verhaal ging checken: het bleek op die dag helemaal niet te hebben gestormd. Langs de hele kust was het een heldere, zonnige dag. Toen groeide bij mij het vermoeden dat die man uit de legende helemaal niet bestond.

Toen gebeurde er iets gekks. Als auteur van *Familieleugens* moest ik een verhaal verzinnen dat als familielegende kon doorgaan, maar waarvan de lezer zal ontdekken dat het een verzonnen verhaal is. Dat is interessant voor een schrijver, want wat gebeurt er als je fictie verwerkt in fictie? Als de schrijver in zijn boek zegt: deze man bestaat niet echt, dan zal de lezer zeggen: ja maar de rest is toch ook verzonnen?

Familiegeschiedenissen worden verteld als kinderverhalen; altijd met dezelfde woorden en hetzelfde begin en eind. Toch maakt iedereen er zijn eigen versie van. En dat doen we niet alleen met verhalen, maar ook met herinneringen. Ons geheugen is niet te vertrouwen, maar dat doen we wel, onvoorwaardelijk. Er is geen duidelijke grens te trekken tussen fantasie en herinnering. Zo ontstaan legendes, de verhalen waarop wij onze identiteit baseren. ■

LINDA HUIJSMANS

Familieleugens is verschenen bij uitgeverij De Geus, ISBN 9044506714.

